

רפלידתו זיהב

פנינים, הנהגות ואמרות מגדולי ישראל

פרשת
בראשית

כו' תשרי תשפ"ו

גיליון מספר
192

לב מצוייר בצבעי ילדים עם כמה מילים של אהבה וברכה, חתום "נתן צבי פינקל"!
הילדה - שהיא היום אמא לילדים, סיפרה:
"בקבלי מכתב זה הרגשתי חום ואהבה מלטפת שלא הרגשתי מאז שאבי נפטר!"
(ישורון, נר לשולחן שבת)

"אכפת לכם מכבוד השבת?!"

מעשה בעסקן שהיה "מזועזע" מפירצה נוראה בחומת השבת. הוא נכנס נסער כולו לחדר של הגראי"ל שטיינמן זצ"ל וטען **בחום כי יש למחות ולהפגין ולזעזע את אמות הסיפים על הפירצה...** הרב שטיינמן, שהכירו, שיער מיד מה מקור הלהט ומה עומד מאחרי ההזדעקות, שלא באה ממקור טהור...

שאל אותו: "אכפת לכם מכבוד השבת?!" "וודאי!" קרא הלה. "ואתם משתמשים בגנרטור בשבת?!" חקר הרב שטיינמן, וכבר חזר לעיין בספרו, ולא המתין לתשובה שלא באה...

(מפי השמועה, איש לרעהו)

שאלו את הרב אויערבאך למה אירעו טרגדיות המורות בתקופה קצרה

היתה תקופה שאירעו בה כמה טרגדיות, כשאנשים נפטרו בדמי ימיהם רח"ל והותירו אלמנות ויתומים רכים.

שאלו אז את הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל על מה חרון האף הגדול הזה? מה צריך לתקן ובמה להתחזק כדי לעצור את המלאך המשחית?

השיב רש"ז: "יש לנהוג בעין יפה ולא בצרות עין! אם השכן מבקש להוסיף חדר כי משפחתו גדלה, תפרגנו לו. אל תהיו צרי עין! תסירו התנגדויות ותחתמו בעיריה שאתם מאפשרים לו את הבניה".
(איש לרעהו)

באיזה בנין המליץ ה"פני מנהם" לקנות דירה

מעשה בחסיד גור שבא להתייעץ עם רבו כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"פני מנחם" ושאלו איזה דירה הוא מייצע לקנות.

תשובתו של הרבי היתה: **תטייל ברחובות קריה ותביט על דירות התושבים. בנין שתראה דירה בנויה על הגג, בבנין זה תקנה את דירתך.**

למראה פליאתו של החסיד, הסביר הרבי: כשיש דירה על הגג זהו סימן שלשכנים המתגוררים בבנין ישנה עין טובה והם מוכנים לאפשר לשכנים להרחיב דירתם. **במקום שיש עין טובה מצד הדיירים, גם הקב"ה משפיע שם ברכה בעין טובה.**
(איש לרעהו)

כיצד התגבר הגאון במהירות על התקף האסטמה שתקפו

מעשה שאירע עם הגה"צ רבי אברהם נח פאלי זצ"ל שפעם אחת תוך כדי אמירת וועד מוסרי בביתו, נתקף בקוצר נשימה מחמת מחלת האסטמה ממנה סבל.

הוא יצא לשאוף אויר ומיד חזר שמח ונינוח בנשימה רגילה כאילו דבר לא אירע, כשהוא מסביר: כשיצאתי לרחוב, ראיתי

"כעת נתתי לך מתנה גדולה" אמר הרב שך לאחות

לפני שנים רבות חלה מרן הרב שך זצ"ל והוא עבר ניתוח. בעולם כולו נערכו תפילות רבות לרפואתו, וברוך השם נענו התפילות, מרן עבר את הניתוח בשלום, והאריך ימים כשלושים שנה לאחר מכן.

בתקופת ההחלמה שלאחר הניתוח טיפלו בו צוות בית החולים כולו במסירות, אך אחות אחת בלטה במיוחד בהתמסרותה. היא הגיעה למיטתו מעבר לשעות התורנות הרגילות שלה, דאגה למלא את כל צרכיו, וכאשר השתחרר נשאה היא בעצמה את חבילותיו עד לרכב.

הרב שך ביקש להודות לה, ואמר: 'ברצוני לתת לך מתנה שתישאר לך לעולם, ולא תתבזבז... ולפיכך אני מבקש לתת לך את המתנה הבאה: **הבחנתי שאת מעשנת, ועליך לדעת שהעישון אסור ומזיק ולא כדאי לך לעשות זאת.**'

במשך רבע השעה הקרובה, עמד הרב שך והסביר לאחות, עד כמה גרוע העישון, עד שהוא הצליח לשכנע אותה, והיא הבטיחה לו שהיא מפסיקה לעשן. **כשראה הרב שך את רצינות הבטחתה אמר לה: 'כעת נתתי לך מתנה גדולה!', ונסע לביתו.**

בתוך הרכב הסביר למלווי: חייב אני הכרת הטוב לאשה זו, באמת הטובה הגדולה ביותר שאני מסוגל לעשות לה, היא **לשכנע אותה לשמור תורה מצוות, אך יודע אני שהיא לא תשמע לי.**

כשראיתי שהיא מעשנת, הבנתי שהיא מעשנת גם בשבת, אילו הייתי אומר לה שאני רוצה לעשות לה טובה, ואני מבקש ממנה לא לעשן בשבת, היא לא היתה שומעת לי, כמוכן, אלא רק מבטלת את הדברים שאומר לה, ואומרת: 'הדתי הזה'... אבל, ברגע ששכנעתי אותה בשם הבריאות להפסיק לעשן, היא תפסיק ממילא לעשן גם בשבת, ואם כך - גרמתי לה טובה גדולה!'.
אמנם אותה אחות תמשיך לנסוע בשבת, ואף תדליק את האור כרגיל, רח"ל, אבל אפילו סיגריה אחת פחות בשבת, היא רווח עצום!

(ומתוך האור, דרשו)

"הרגשתי חום ואהבה מלטפת שלא הרגשתי מאז שאבי נפטר!"

מעשה באברך אמריקאי שלמד מספר שנים בישיבת מיר בירושלים. אחרי חזרתו לארה"ב חלה במחלה אנושה ואחר כמה שנים נפטר, והשאיר אחריו אלמנה וילדים צעירים מאוד, ביניהם ילדה בת שמונה.

ראש הישיבה, הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל עודד אותם מאוד ואמר לילדים שירגישו שהוא כמו אבא שלהם, ושיכתבו לו מכתבים עם שאלות והוא יענה להם.

כך עשו, ושמחה גדולה היתה להם בהריצם 'שאלות' לראש הישיבה, ושמחה כפולה כשקיבלו תשובות. רק הילדה היתה עגומה "אינני יודעת מה שואלים ואיך כותבים לראש הישיבה".
יום אחד היא קיבלה מכתב מראש הישיבה. בתוכו היה ציור גדול,

ע"פ פסק של הרב זילברשטיין שליט"א
אנו מבקשים לא לקרוא בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה, שלא יצא שכרנו בהפסדנו

שהשכן סיים לצקת את הגג לדירתו, שמחתי כל כך בטובתו עד שמיד זה השפיע עלי לטובה והתחלתי להרגיש טוב... (איש לרעהו)

כיצד מתמודדים עם ילד שממשיך להתקשות במבחנים?

מסופר על הרב ניסן בורשטיין זצ"ל מנהל ת"ת חפץ חיים בירושלים: אחד הילדים התקשה בלימודים ולפיכך הוצמד לו אברך שיקדם אותו. למרות הקידום, המשיך הילד להתקשות לעמוד במבחנים.

המנהל הרב ניסן, שהקושי עימו מתמודד הילד נגע אל ליבו, המציא את ה"פנטז" הבא: ללא ידיעת הילד, היה מעביר לאברך שלמד איתו את המבחנים מראש. כך ידע האברך לכוון את הילד ולהתמקד איתו בחומר הרלבנטי לתשובות במבחן...

זה לא היה סתם "קונץ" (מעשה קונדס) כי אם עצה חכמה שתגרום לילד לחוות "הצלחות", ולהצטייד בביטחון עצמי ומוטיבציה להשקעה בהמשך הדרך! (איש לרעהו)

למה התעקש הסבא מסלבודקא לכבד את הרב חדש להיכנס לפניו

כאשר היה המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל משוחח עם תלמידיו על חשיבות הכרת הטוב, היה מספר את הסיפור הבא: פעם נזדמן לי ללכת עם הסבא מסלבודקא זצ"ל לכיוון הישיבה, ולפתע עברה מולנו קבוצה של קוזקים. ראיתי כי הסבא נבהל, והרגעתי אותו: ב"ה שעכשיו המשרה הקומוניסטית שולטת במצב, ואין כבר סיבה לפחד מהקוזקים.

הסבא נרגע והחל להודות לי על שהשבתי את רוחו בדברי הנבונים. הייתי נבוך, וכי מה עשיתי שאני זוכה לשבחים כאלה מפי הסבא?

הגענו לבית המדרש, והנה נעצר הסבא והורה לי להיכנס לפניו לתוך בית המדרש מתוך הכרת הטוב. סירבתי כמובן, כי מי אני שאכנס לפני הרב? אך הוא לא ויתר ועמד על כך בתוקף. לא נותרה לי ברירה, נאלצתי להיכנס לפניו.

(סיפורי צדיקים, דרשו)

"הציבור לא מרוצה, הלהם שרוף מדי, הרוגלעך יבשים"

סיפר הרב אברהם מרדכי מלאך שליט"א: בדורנו כמו שכולם רואים היצר הרע מתפרע, הניסיונות שהיו לסבים שלנו במשך כל שנות חייהם זה לא מגיע למה שיש היום לבחור בדקה אחת, ואם בכל זאת בתקופה כזו רואים יהודים יראים ושלמים, שבשנת תשפ"ה עדיין שומרים על העיניים ובהנהגות ובלמוד תורה, ישמחו השמים ותגל הארץ. "עקב תשמעון" - יש יהודים נאמנים בעקבתא דמשיחא אחרי כל כך הרבה שנים בגלות.

ידוע מה שאמר החפץ חיים, שפעם הוא עבר במאפיה והוא פגש את בעל המאפיה, והח"ח התעניין בשלומו והלה לא היה במצב רוח טוב בדיוק. 'הציבור לא מרוצה, ההוא צועק שהלהם שרוף מדי, והשני היה רוצה שיהיה יותר אפוי, והרוגלעך יבשים מדי, כל אחד בא עם תלונות, לא טוב לי'.

עברו כמה שנים ופרצה מלחמת העולם הראשונה וכבר לא היה כסף לקנות מאפים, והח"ח עבר ליד המאפיה, והוא רואה שבעל המאפיה דווקא שמח. שואל אותו הח"ח מה? עכשיו אתה שמח? עונה בעל המאפיה - כן בוודאי, מאז שפרצה המלחמה ואין לאנשים כסף הם שמחים עם כל דבר שאני נותן להם, העיקר שיהיה מה לאכול. כולם אומרים לי תודה, והמחיר הוא כפל כפלים, זה עולם אחר לגמרי. כי אין מה לאכול בזמן מלחמה וחוטפים כל מה שיש והם

עוד שמחים עם זה, וגם לא מתוכננים על המחיר

אמר על זה החפץ חיים, היו תקופות חזקות של עם ישראל, אנשי כנסת הגדולה, של התנאים והאמוראים והעולם היה בחיי שלום ושלוה, במצב הכי טוב שיש. ושמה למעלה הסתכלו ודקדקו על כל דבר - זה יבש מדי, זה לא מספיק אפוי...

אבל היום בעקבתא דמשיחא זה זמן מלחמה והכל מתהפך, עכשיו שיש יהודים שעדיין עושים רצון השם - בשמים מחכים בכליון עיניים לכל מצווה ומנשקים אותה! הנה יהודי שמברך, יהודי ששומר שבת, יהודי שנשמר מכלים טכנולוגיים.

(אסדר לסעודתא)

האם יש בכלל מצווה בהשאלת ספרי קומיקס חסרי אידישקייט?

לכבוד הרה"ג רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

בביתנו נאספו במהלך השנים ספרים רבים, חוברות וקומיקסים, שרובם נרכשו או התקבלו במסגרת מבצעי "אבות ובנים", וכן ע"י מתנות שנתתי להם על כל מיני מבצעים. בשל כך, הפך ביתנו למעין ספרייה שכונתית בלתי-רשמית, וחברים ושכנים רבים מגיעים לשאול ספרים מילדי. כולם ספרים כשרים אבל מרובם לא לומדים הרבה מוסר, או אידישקייט.

לצערנו, לא אחת קורה שהספרים אינם חוזרים, או שחוזרים לאחר זמן רב, לעיתים לאחר תזכורות חוזרות ונשנות, ולעיתים גם כשהם מקולקלים או פגומים. מצב זה גורם לילדי לחוסר רצון להשאיל ספרים, והם שואלים אותי האם באמת יש מצווה או חובה להמשיך להשאיל, גם כאשר התוצאה היא הפסד ממשי או טרחה מרובה.

השבתי להם שכיוון שהדבר נוגע להלכה ולמידות טובות, נשאל בזה את הרב שליט"א, ומה שהרב יורה נעשה.

תשובה:

כפי שכתבת אין הרבה מוסר ואידישקייט בספרים אלו, והדבר היחיד שאפשר ללמוד מזה, זה לעשות חסד עם אחרים, ולמרות שזה קשה, עושים חסד.

בהקדמה לנפש החיים כתב בנו של מרן הגר"ח זצ"ל (הגרי"צ זצ"ל): "כה היה דברו אלי תמיד, שזה כל האדם - לא לעצמו נברא רק להועיל לאחרים ככל אשר ימצא בכוחו לעשות".

ואם זה בא בקושי, זה עוד יותר טוב, זה נכנס בעצמות, אבל צריך לעשות זאת בבית בצורה של שמחה, כל ספר שהצלחתם להשאיל, צריך להודות להשי"ת. שזיכה אתכם בעוד מצווה של חסד והשאלת ספרים. זה חסד שלא עולה כסף, כי את הספרים ממילא יש לכם בבית.

אם אחדים לא מחזירים את הספרים, צריך להתקשר אליהם בצורה מכובדת, 'בוודאי שכחתם את הספרים, אבל אנחנו רוצים לזכות גם אתכם במצווה הגדולה של השאלת ספרים, ואם תחזירו לנו את הספרים, גם אתם תהיו שותפים במצווה של השאלת הספרים לאחרים'. זו צריכה להיות השפה בבית, וכך הילדים יתרגלו למצות חסד ולעשותו בשמחה. אז יהיו הספרים שקניתם - שעד עכשיו לא היתה בהם שום תועלת - כעת תהיה מהם תועלת וילמדו מזה מוסר, איך לעשות חסד עם יהודים.

אם הספרים מגיעים קרועים, כאן יש כבר עבודה נוספת שהיא גדולה יותר, לדון לכף זכות, להיות וותרן בממונו, ולמחול להם בשמחה, ואז כבר הספרים האלו שעד עכשיו לא היו שווים כלום, מקבלים חשיבות גדולה - לא רק של לימוד לעשות חסד אלא התגברות על המידות ולוותר. אם כן, יש תועלת גדולה בספרים אלו בשבילכם.

גם אלו ששואלים, למרות שאין להם תועלת בקריאת הספרים, אבל כן יהיו חלק מהמצווה, כי אם לא יהיו שואלים, איך המשאילים יקיימו מצווה.

(וי העמודים)

זכות העלון להשבה מהירה של החטופים, ויפ"ש: לכל הפצועים, וכן ליוסף בן שרה, נורית בת רחל, יעל בת אריס, אוהד בן דבורה, לימור בת אליביה, רינת בת שושנה, בתוך שאר חולי עמ"י. זיווג הטן לתהילה בת חותי מלכה. זשי"ק לאורטל בת יפה ולהבייל לע"ג: אמנון חיים בן יוסף, עליזה בת מרים, נחמן בן רינה ז"ל